

Tale ved åpningen av landskonferanse om arbeider-
bevegelsen og idretten,
Oslo, lørdag 14.10.1972.

Vår tids høyt industrialiserte samfunnsform har langt på veg befridd menneskene for det fysiske slitet som i tidligere tider fylte deres hverdag. En annen side ved dette er at denne utviklingen har gått så langt at den ikke lenger tvinger folk til å bruke kroppen i trim eller fysisk trening.

Her som på mange andre områder gjelder det vel at for mye og for lite skjemmer. Både den alminnelige helsetilstand og den gjennomsnittlige levealder tyder på at folk har det vesentlig bedre enn før. Jeg vil være den siste til å romantisere slitets gamle samfunn.

Samtidig synes det ganske klart at folk flest ville vinne i trivsel og velvære ved regelmessig å holde seg i bedre fysisk form.

Å fremelske dette står som en viktig samfunnsoppgave. Det er på den ene siden et spørsmål om å åpne muligheter for fysisk trening og friluftsliv. På den andre siden gjelder det tiltak som gir det enkelte menneske impulser til å nytte disse mulighetene. Å fremme kroppsøving, idrett og friluftsliv er sentrale elementer for helsepolitikk og sosialpolitikk, og også for miljøpolitikken.

Grunnlaget for dette er lagt ved arbeiderbevegelsens innsats for kortere arbeidstid og bedre arbeidsforhold. Det har gitt store folkegrupper større likhet i arbeidstid og fritid. I sin tur reiser dette kravet om tilfredsstillende aktivitet i fritiden.

I gamle dager var friluftslivets pionerer sett på som bemerkelsesverdige særlinger. Lek var for barn og ikke for alvorlige voksne folk. Nå marsjerer hele folket opp med krav om lik rett for alle til områder for friluft og rekreasjon. Den nye og utvidede strandloven er et uttrykk for dette - den skal sikre fri adgang til strender langs kysten og ved innlandets vassdrag. De samme prinsipper er foreslått gjort gjeldende for våre storslåtte fjellområder. Forpliktende lover om miljøvern og miljøpleie skal hindre forurensninger og stenge for uopprettelige skader på naturen omkring oss, på dyrenes liv og på menneskene selv. Slike tiltak er nødvendige for å sikre selve fundamentet for videre arbeid med kroppsøving og friluftsliv.

Det er dette brede folkelige behov som naturlig ligger til grunn for den politiske interesse for idrett og friluftsliv. Det er hele folkets helse og trivsel det gjelder. Dette gir saken dens store bredde. Den angår hele arbeidet med å forme det samfunn hvor menneskene har sitt liv og virke.

Når sagt alle former for aktivitet er her av verdi: lek og dans, kroppsøving og idrett, politisk og organisasjonsmessig virksomhet, kunstnerisk og

annen kulturell aktivitet. All sunn virksomhet skal her stimuleres og gis virkemuligheter. Folk får selv velge hvor de vil være med. Samfunnet skal være varsom med å diskriminere eller ensidig prioritere bestemte virksomheter.

Kroppsøving, idrett, fysisk fostring har sin viktige plass i dette brede perspektiv. Den skal hjelpe den enkelte til å ta vare på sin fysikk, til å øve opp en frisk og trenet kropp. Det kan skje i former som fremmer samhold og kameratskap, og som også på videre felter kan gi folk lyst og krefter til innsats i et demokratisk samfunn.

Topp-idretten og den utpregede konkurransetidrett er ett element i dette. Alene gir den høy trening for et begrenset antall, og med de mange på tilskuerplassene. Det er likevel ikke noen grunn til å nedvurdere denne virksomheten, som så mange har glede av.

Vi må likevel holde det klart at for folkehelsen kreves det en virksomhet som utløser innsats og aktivitet i de store folkegrupper. I prinsippet må målet være at alle mennesker dyrker trim, fysisk trening og friluftsliv. Alt som fører i den retning skal hilses med glede. Det gjelder også bedriftsidrett, sjømannsidrett, og den løfterike innsats for idrett for funksjonshemmede.

En moderne politikk for idrett og friluftsliv skal tjene alle disse formål - og overalt i landet. Det samfunnet til hver tid kan satse på disse områder,

må på en planlagt og balansert måte tjene det sluttmaal som ligger i folkets helse og trivsel.

Mange store oppgaver melder seg her. Behov og interesser er sterkt varierte. Vi trenger hensiktsmessig utbygde anlegg og friarealer for alle aldersgrupper. Under dette skal det også kunne gis gode tilbud til de funksjonshemmede.

Offentlige organer kan ikke ta på langt nær alle oppgaver når det gjelder å organisere, lede og inspirere virksomheten i bredt anlagt idrett og friluftsliv. Her vil organisasjoner og institusjoner ha store oppgaver og et betydelig ansvar. De frivillige idrettsorganisasjoner har en sentral posisjon i idrettsarbeidet. Samfunnet kan bistå ved å sette dem i stand til å skjøtte sitt arbeid. Men innenfor det brede felt er det også store oppgaver for skoler, ungdomslag, organisasjoner for friluftsliv og turisme.

På alle plan må en søke å gjøre kroppsøving og idrett til en viktig faktor i kultur- og miljøpolitikken. Det er et hovedmaal at denne virksomhet som angår hele landet blir hensiktsmessig desentralisert og demokratisert, samtidig som den får en høvelig sterk administrasjon. Også finansieringen bør så vidt mulig ordnes slik at den stimulerer samordning og lokale tiltak.

Arbeiderpartiet er interessert i en kontakt mellom den brede og voksende politiske interesse for helsevern og miljøforming på den ene side, og det brede organisasjonsvirke for idrett og friluftsliv på den andre siden.

Disse interesser møtes i denne konferanse for å finne ut hvor en felles innsats kan tjene formålene.

Jeg ønsker alle - og hver enkelt - velkommen til konferansen, i håp om at den kan bidra til en klarlegging og samtidig knytte kontakter av verdi for denne viktige virksomhet.